

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Pražský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Praha 4, Táborská 45

Táborská 45/421, 140 00 Praha 4 - Nusle

Identifikátor školy: 600 037 321

Termín konání komplexní inspekce: 8. – 15. dubna 2002

Čj.	010 442/02-2700
Signatura	ka4cv137

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Dle zřizovací listiny ze dne 4. prosince 2001 vydané zřizovatelem, Městskou částí Praha 4, Tábořská 450, 140 45 Praha 4, je škola příspěvkovou organizací s právní subjektivitou. Příslušným orgánem státní správy je Magistrát hlavního města Prahy, odbor školství (Novodvorská 1010/14, 142 00 Praha 4). Škola sdružuje základní školu (1. - 9. ročník), školní jídelnu, školní družinu a školní klub. Má statut fakultní školy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, získala rovněž akreditaci MŠMT jako středisko pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Škola realizuje v 1. – 5. ročníku vzdělávací program MŠMT čj. 12 035/97-20, Obecná škola; v 6. - 9. ročníku program čj. 16 847/96-2, Základní škola. V letošním školním roce má celkem 462 žáků v 18 třídách. Objekt prošel několikerou nákladnou rekonstrukcí a škola má nyní velmi dobré prostorové podmínky pro účely vzdělávání i pro další aktivity.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk (1. ročník, 3. – 9. ročník)

Časové dotace předmětu jsou v souladu se zvolenými vzdělávacími programy. Vyučující vypracovali tematické plány podle užívaných učebnic, které vždy nekorespondují s učebními osnovami. Proto obsah učiva odpovídá požadavkům učebních osnov jen částečně. I ze zápisů v třídních knihách vyplývají dílčí nedostatky: v loňském i letošním školním roce jsou v 8. ročníku zapsaná témata učiva 9. ročníku (přívlastek těsný a volný), v 7. i v 8. ročníku nebyla odučena témata daná osnovami (druhy vedlejších vět, poměry mezi větami hlavními a vedlejšími - učivo je přesunuto až do 9. ročníku). V 5. a 6. ročníku dochází k obsahové duplicitě mluvnického učiva (přídavná jména, zájmena, číslovky). V návaznosti na výuku žáci 8. a 9. ročníku navštěvují volitelné předměty cvičení nebo seminář z českého jazyka, nepovinným předmětem je dramatická výchova. Žáci se specifickými poruchami učení jsou na 2. stupni integrováni v běžných třídách. Na 1. stupni (od 2. do 5. ročníku), s nimi v hodinách českého jazyka pravidelně několikrát týdně pracuje speciální pedagožka. Plánování a příprava výuky mají dílčí nedostatky v nerespektování osnov, tato oblast je průměrná.

Z devíti vyučujících na 1. stupni, je pět plně kvalifikovaných, čtyři nesplňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti, ale na kvalitě výuky se tento nedostatek neprojevil. Na 2. stupni vyučují tři odborně a pedagogicky způsobilí učitelé.

Výuka probíhá v kmenových třídách vybavených standardním žákovským nábytkem, v odborné učebně českého jazyka nebo ve školní knihovně. V počítačové učebně využívají žáci výukové programy k procvičení učiva. Prostorné a světlé místnosti jsou různě uspořádané, vyzdobené zejména žákovskými pracemi; estetická úprava vytváří příjemné prostředí. Kabinet českého jazyka je vybaven odbornou a naučnou literaturou, didaktickou technikou (magnetofony, televize, video, meotar), nástěnnými gramatickými obrazy, jazykovými příručkami a výukovými programy. Videokazety mají učitelé k dispozici ve sborovně. Ve vyučování však byly pomůcky využity minimálně. Vyučující používají učebnice z nakladatelství Alter a Nová škola. Jen ojediněle nedbali učitelé na správné sezení při čtení nebo psaní. Personální a materiální podmínky jsou velmi dobré.

Školní knihovna je dislokována v samostatné místnosti, slouží jako učebna pro výuku nebo jako studovna. Obsahuje asi 6000 svazků, které zahrnují zejména literaturu odbornou a naučnou. Beletrie je využita hlavně pro mimočítankovou četbu zvláště pro 1. stupeň. Studovnu

využívají jako zdroj informací hlavně žáci 2. stupně.

Sledovaná výuka byla velmi pečlivě připravena. Jazykové vyučování se zaměřovalo na procvičování gramatických jevů, žáci na konkrétních příkladech aplikovali poznaná mluvnická pravidla. Efektivní využití skupinové práce přispívalo k osobnostnímu a sociálnímu rozvoji žáků prostřednictvím jejich vzájemné komunikace a spolupráce.

Vedle ojedinělé frontální práce se uplatnily zejména řízený rozhovor, didaktická hra, práce s chybou nebo prvky dramatické výchovy. V literární výchově vyučující využila především samostatnou práci s textem, kontrolními otázkami si ověřovala porozumění přečtenému a děti sdělovaly své názory na problém. Výuka slohu vycházela z životních zkušeností a názorů žáků. Ve volitelném předmětu cvičení z českého jazyka nebyl vhodně zvolen cíl hodiny (přechodníky jsou učivem vyššího ročníku) a aktivita učitele převažovala nad činností žáků. V některých třídách se objevila vnitřní diferenciací a individuální přístup k žákům, vyučující volili různě náročné učivo nebo zadávali práci navíc. Ve výuce žáků se specifickými poruchami učení se uplatnily adekvátní metody výuky, individuální přístup a motivační výzvy, které podněcovaly aktivitu žáků. Organizace, formy a metody výuky jsou pestré, promyšlené a jsou na velmi dobré úrovni.

Úvodní a průběžná motivace ve vyučování spočívala ve volbě a vhodných didaktických metod. Někdy se ale omezovala na pouhé sdělení obsahu hodiny. Průběžné hodnocení práce žáků mělo obvykle motivační charakter, vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků se vyskytovalo ojediněle. Sledovaný výběr žakovských písemností měl dobrou úroveň, u některých písemných prací byla uvedena stručná analýza chyb. Zadávané domácí úkoly měly přiměřený rozsah, většinou byly kontrolované a opravované. V žakovských knížkách převažuje klasifikace pravopisu a gramatiky na úkor literární výchovy a slohu. Při využívání motivace a hodnocení jsou pozitiva a negativa v rovnováze.

Vyučování probíhá v příjemné pracovní atmosféře, učitelé mají k dětem partnerský vztah. Žáci jsou zvyklí komunikovat s pedagogy, využívají možnost vyjadřovat své názory. Kooperativní způsob výuky vedl žáky ke spolupráci a toleranci a podporoval rozvoj jejich komunikativních dovedností. V některých momentech se učitelé přibližují k žákům výrazově natolik, že se jim nedávají optimální příklad korektní mluvy.. V interakci a komunikace převažují pozitiva.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce je velmi dobré úrovni.

Anglický a německý jazyk

Časové dotace předmětů odpovídají učebnímu plánu zvoleného vzdělávacího programu. Plánování výuky respektuje osnovy a zohledňuje řady používaných učebnic. Výuku vhodně doplňují volitelné předměty konverzace a cvičení v anglickém a německém jazyce.

Ze čtyř učitelů mají dva pedagogickou a odbornou způsobilost, jeden pouze pedagogickou a další učitelka jen odbornou způsobilost. Absence odbornosti někdy negativně ovlivňuje výuku volbou méně efektivních vyučovacích metod. Škola disponuje dostatkem nadstandardně zařízených a vybavených jazykových pracoven. Z četné audiovizuální techniky se smysluplně uplatnily audiopřehrávače. Tematicky zaměřený film promítnutý na videu nebyl metodicky vhodně využit. Žáci pracovali s řadami učebnic různé obsahové náročnosti, které korespondovaly s jejich jazykovou vyspělostí. Účelně byly využity slovníky, časopisy a obrazové materiály. Výzdoba učebních prostor je až na výjimku podnětná. Personální a materiální podmínky jsou velmi dobré.

Organizace a struktura sledovaných hodin byly většinou velmi dobře promyšlené. Učitelé věnovali pozornost vyváženému rozvíjení receptivních i produktivních jazykových dovedností žáků na základě procvičování slovní zásoby, mluvnické, zvukové a grafické podoby jazyka.

Zařazené tematické okruhy směřovaly k praktickému využití upevňovaných znalostí (návrh na reklamu, situace na německém tržišti). Žáci projevili velmi dobré, až vynikající komunikativní dovednosti. V menší části hodin se však jejich řečové dovednosti neprohlubovaly. Převládaly základní slovní metody (např. čtení a překlad textu, dialog s oporou o jeho zápis). Frontální výuka se vhodně střídala s kooperativními činnostmi (výběr a přiřazování vhodných odpovědí k otázkám ve dvojicích, zpracování zvukové stránky jazyka do grafické podoby ve skupinách s využitím slovníků, nácvik prezentace zboží ve skupinách apod.). Organizace, metody a formy vyučování byly celkově velmi dobré. V jednom případě byla práce učitelky příkladná.

Úvodní motivace někdy obsahovala velmi efektivní moment překvapení nebo problém k řešení. Jinde se objevil pouze méně motivující popis výuky. Průběžně se uplatňovaly mezipředmětové vztahy (výtvarná výchova, občanská a rodinná výchova). Oboustranná zpětná vazba umožnila učitelům důsledné korigování chyb. Vyhodnocování dosažených výsledků bylo obvykle spojeno s motivující pochvalou, jen někdy byli žáci vedeni k sebehodnocení. Zápisy v sešitech jsou většinou důsledně opravovány. V klasifikaci zaznamenané v žákovských knížkách převažuje u některých vyučujících hodnocení testů a dalších písemných prací. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

V hodinách se většinou pracovalo ve velmi přátelském prostředí. Žáci respektovali učitele a ti přistupovali k dětem jako k partnerům. O problémech se diskutovalo, žáci se dokázali přesně vyjadřovat. Komunikace učitelů byla převážně velmi dobrá, v jednom případě vynikající.

Výuka anglického a německého jazyka je velmi dobrá.

Hudební výchova

Časová dotace předmětu je v souladu s učebním plánem a výuka respektuje osnovy. Plánování obsahuje specifické cíle předmětu, které jsou v praxi realizovány.

Sledovanou výuku zajišťuje učitel s úplnou kvalifikací. Jeho přístup k výuce a k žákům je mimořádný, protože žáky citlivě a systematicky vede k lásce k hudbě, k prožitku z muzicírování, které ve sledované výuce převažovalo. Škola disponuje nadstandardně zařízeným a vybaveným sálem, v němž se žáci mohou prezentovat na pódiu, pracovat s mikrofonom a mají přístup k četným hudebním nástrojům. Ve výuce byla vhodně použita kytara a bicí nástroje. Uplatnily se zpěvníky. Výzdobu prostoru tvoří podnětná zobrazení hudebních nástrojů s návodem k jejich ovládnutí. Personální a materiální podmínky jsou vynikající.

Učitel volil formu i metody práce adekvátní vytyčeným cílům. Po opakování rytmických hodnot následovala efektivní příprava žákovských hlasů (různé tóniny, styly a dynamické odlišnosti). Zpěv dětí učitel doprovázel hrou na kytaru a intonačně jistým vlastním hlasovým projevem. Terminologie byla přirozeně vyvozována z práce s písní. Výchovný koncert, který žáci navštívili, byl základem jejich sebereprezentace v oblasti rytmického cítění. Náročnou odlišnost prožívání rytmu bělošským a černošským etnikem žáci zdařile vystihli. Naukovou část výuky učitel pojal jako diskusní fórum. Bylo patrné, že žáci jsou vedeni k přemýšlení a uplatňování vlastních názorů. Často hledali různé přístupy k uvedenému problému. Dokázali aplikovat nabyté vědomosti. V hodinách se efektivně využíval pracovní čas. Učitel interpretoval učivo věcně správně a zároveň pro žáky přitažlivě.

Základ motivace tvořily četné mezipředmětové souvislosti (např. lidová slovesnost ve vztahu k lidové hudbě) a odkazy k vlastním zkušenostem dětí. Často zaznívalo hodnocení pozitivních kroků ve výuce s motivující pochvalou. Učitel žákům soustavně pomáhal a vedl je ke korekci nedostatků v jejich práci. Komunikace probíhala ve velmi přátelském a tvůrčím tónu. Z výuky vyplýval zájem všech zúčastněných o hudbu.

Celkové hodnocení hudební výchovy je vynikající.

Matematika 3. – 9. ročník, cvičení z matematiky, seminář z matematiky

Obsah učiva i týdenní časová dotace matematiky odpovídají zvoleným vzdělávacím programům. Vyučující zpracovali tematické plány, v nichž je průkazná kontinuita výuky a střídání tematických celků učiva aritmetiky, algebry a geometrie. V 8. a 9. ročníku vybírají žáci z volitelných předmětů cvičení z matematiky (k důkladnějšímu procvičení učiva) nebo seminář z matematiky (k rozšíření učiva a přípravě na další studium). Příprava na přijímací zkoušky je v 9. ročníku součástí vyučování. Během celého roku mají žáci možnost bezplatného doučování organizovaného po domluvě individuálně. Škola společně s dalšími pěti školami obvodu připravuje pro žáky přijímací zkoušky nanečisto. Bezprostřední příprava na výuku byla zodpovědná, často se však nepodařilo naplánovanou stavbu hodiny v plně šíři realizovat. Velmi často také docházelo k prodloužení vyučovací hodiny nad stanovenou délku. Předměty jsou někdy zařazeny do rozvrhu hodin nevhodně (dvě hodiny matematiky v jednom dni; problémy týkající se rozvrhu jsou popsány v jiné části této zprávy). Vyučování je v souladu se schválenými učebními dokumenty. I přes uvedené nedostatky je plánování výuky velmi dobré.

Předměty ve škole vyučuje celkem osm učitelů. Z šesti vyučujících na 1. stupni splňuje pět podmínky požadované kvalifikace. Ze tří vyučujících na 2. stupni je jedna plně kvalifikovaná, jedna studuje v posledním ročníku Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy; část svého pracovního úvazku zde má i učitel s odborností pro 1. stupeň. Personální podmínky jsou na 1. stupni velmi dobré, na 2. stupni průměrné.

K výuce slouží dvě odborné učebny a učebna informační technologie. Pracovny matematiky jsou funkčně vybaveny starším žákovským nábytkem, jejich prostředí je však pro výuku předmětů málo podnětné. Používané schválené učebnice tvoří ucelené řady. Kabinet matematiky disponuje základními pomůckami, ale část vybavení je již zastaralá. Některé pomůcky si učitelé zhotovují sami. Materiální a psychohygienické podmínky pro výuku jsou v souhrnu průměrné.

Výuka byla většinou dobře promyšlená a navazovala na předchozí látku. Menší část hodin na 2. stupni charakterizovala frontálně vedená výuka; hlavní používanou metodou byl řízený rozhovor a převažovala aktivita pedagogů nad aktivitou žáků. Efektivitu frontální výuky částečně zvyšovaly osvědčené metody práce s učebními texty, dílčí samostatné úkoly zadávané žákům k vypracování na tabuli nebo do sešitu. Kvalitu výuky - převážně na 1. stupni - zvyšovalo zařazování problémových úloh, rozvíjejících tvořivost žáků, a časté funkční zařazování kooperativních technik učení (skupinová práce, komunitní kruh). K individuálnímu procvičení učiva slouží žákům výukové programy v počítačové učebně. Výuka byla ve všech hodinách věcně správná, ale nevyužívala vždy vnitřní diferenciaci podle individuálních dispozic dětí. Aktuální stav žáků v průběhu vyučování (tj. pokles pozornosti, únava) ve většině hodin kompenzovaly relaxační aktivity. Ve volitelných předmětech se žáci aktivně věnovali převážně skupinové nebo individuální práci, kdy měli možnost ověřit si i své vědomosti. Velmi dobrým využíváním různých metod a forem práce dosahují pedagogové odpovídajících výsledků jak v úrovni vědomostí žáků, tak v jejich schopnosti vhodně aplikovat učivo.

Úvodní i průběžná motivace ve vyučování závisela na volbě vhodných didaktických metod, na schopnosti zaujmout žáky daným tématem i na komunikačních dovednostech jednotlivých vyučujících. Pravidlem bylo motivační hodnocení výkonu i snahy v průběhu vyučování, ovšem vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků se objevovalo pouze výjimečně. Celkové závěrečné shrnutí většinou zejména z časových důvodů chybělo. Četnost klasifikace odpovídala průběhu školního roku, negativem je převaha hodnocení písemných projevů. V motivaci žáků a jejich hodnocení převažují pozitiva.

Žáci jsou zvyklí komunikovat s pedagogy a reagovat na jejich podněty. Část výuky negativně ovlivnil převažující verbalismus mající za následek pasivitu dětí. Naopak tam, kde pedagogové zvolili kooperativní způsob výuky, byli žáci vedeni ke spolupráci a k toleranci, upevňovaly se jejich komunikativní dovednosti. Pracovní atmosféru občas narušilo nevhodné chování některých žáků nerespektujících stanovená pravidla. Komunikace mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem je průměrná.

Výuka matematiky na 1. stupni je velmi dobrá, na 2. stupni je průměrná.

Dějepis, občanská výchova, rodinná výchova

Obsah učiva i časové dotace jsou ve všech ročnících v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Tematické časové plány respektují závazné osnovy a kontinuitu výuky mezi jednotlivými ročníky, ale nezohledňují aktuální podmínky v jednotlivých třídách a ročnících, např. rozdíl mezi jednohodinovou a dvouhodinovou týdenní dotací nebo časový skluz z předchozího ročníku. Jsou většinou velmi stručné a povšechné; ani pro kontrolu vedení školy nemají praktický význam. Plánování konkrétní výuky dějepisu závisí převážně na používaných učebnicích. Záznamy v třídních knihách ve školním roce 2000/2001 ale dokládají, že ani v jednom ročníku nebyl zcela naplněn program těmito učebnicemi vymezený; v 9. ročníku se ve výuce neobjevila témata nejnovějších a soudobých dějin po roce 1945. Tato skutečnost znamená nerespektování závazných osnov. Ve školním roce 2001/2002 existuje v 7. až 9. ročníku oproti plánům rovněž značné zpoždění, které se bude jen velmi obtížně vyrovnávat. Plánování výuky nepodporuje přípravu vyučování a není v souladu ani s filosofií školy deklarovanou v koncepčním dokumentu: např. roční plán předmětu dějepis pro osmý ročník obsahuje pod nadpisem „Co se žáci naučí“ pouze výčet jedenácti témat (Zámořské objevy, Absolutismus v Evropě atd.). Z třídních knih jsou zřejmé i časové disproporce neodpovídající rozsahu učiva některých tematických celků a málo efektivní využívání vyučovacích hodin. Plánování je ještě vyhovující.

Dějepis vyučují dva učitelé s odbornou a pedagogickou způsobilostí, občanskou výchovu dva učitelé, rodinnou výchovu sedm učitelů, všichni s pedagogickou způsobilostí. Oba předměty zdůrazňující svou výchovnou složku v názvu i v obsahu vyučují zejména třídní učitelé. Spíše než odborná způsobilost ovlivňuje kvalitu vyučování rozdílná pedagogická zkušenost, schopnost efektivně plánovat a organizovat vyučování, ale i komunikovat s dětmi. Personální podmínky jsou průměrné.

Vyučuje se v kmenových třídách nebo ve vcelku účelně uzpůsobené odborné učebně dějepisu, vybavené mapami, příruční knihovnou a obrazovými materiály. Na stěnách žáci prezentují i výsledky výukových projektů. Dějepisný kabinet obsahuje dostačující počet map a obrazů většinou pořízených v devadesátých letech, i starších, zčásti opotřebovaných pomůcek, převážně diapozitivů a modelů, literaturu odbornou i naučnou. Centrální videotéka je umístěna ve sborovně. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Učitelé připravují žákům k jednotlivým tématům pracovní listy pro samostatnou i skupinovou práci. Materiální podmínky jsou průměrné.

Sledované vyučování bylo pečlivě připraveno. Jistým společným rysem byl fakt, patrný především v dějepisu, že často věnovali učitelé značně větší pozornost formám a metodám výuky než věcnému obsahu učiva. Kooperativní aktivizující metody pak vedly spíše k vyhledávání a shromažďování informací s cílem osvojit si vědomosti a znalosti než k souhrnnému pohledu na dané téma, na vzájemné souvislosti, příčiny a důsledky historických jevů, k přemýšlení o dějinách. Nadbytečně se preferovala izolovaná fakta a data. Objevily se některé problémy ve věcné interpretaci učiva. K některým zadaným problémovým úkolům žáci postrádali potřebné množství informací. Snaha učitelů co nejvíce přiblížit žákům určité

historické období nezohlednila někdy dostatečně historický kontext, a to vedlo ke zjednodušenému ahistorickému vnímání a hodnocení doby pouze měřítky dnešního člověka.

V občanské a rodinné výchově se učitelé opírali hlavně o životní zkušenosti dětí a o informace, které získaly i mimo školu. Induktivním postupem žáci např. vyvodili pojem právní vztahy. Otázky Co zlepšit? Jak naložit s mocí? byly úvodním podnětem k úvahám o právech a povinnostech ve společnosti, k diskusi, jež se nevyhnula ani názorovým střetům, přesto však směřovala ke konsenzuálním závěrům. Samotný obsah i prezentace učiva byly podnětější pro vlastní aktivitu žáků, pro vyjadřování vlastních názorů a formování postojů. Nicméně např. téma vlast se redukovalo spíše na opakování zeměpisné vlastivědy a na ulpívání na jednotlivých, někdy okrajových faktech, aniž se nějak dotklo emocionálního náboje a symbolického významu tohoto pojmu. Výukový projekt, týkající se národních dějin od první světové války až k současnosti, podporovaný i filmovým dokumentem, byl svým námětem velmi aktuální; avšak jeho realizace v občanské výchově v osmém ročníku nebyla v souladu s platnými učebními osnovami, nepodporovala ve výuce transversální vztahy, nebyla věkově přiměřená. Nadto věnovaný vyučovací čas byl při týdenní jednohodinové dotaci značně na úkor tématům obsaženým v osnovách. (Paradoxem je v tomto kontextu výše uvedené konstatování stavu výuky dějepisu v 9. ročníku v minulém i v tomto školním roce.) Téma o lidských právech, založené na samostatné a skupinové práci s informacemi z tisku, bylo svou povahou příliš rozsáhlé a obsahově neurčité, neposkytující dětem jasnou orientaci a vymezení pojmu. Zajímavé komunikační hry utvářely v dětech vědomí lidské sounáležitosti a povzbuzovaly žákovskou kreativitu. Členitý prostor učebny, kde se odehrávaly, však nebyl optimálním řešením z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Organizace, metody a formy vyučování mají průměrnou úroveň.

Úvodní a průběžná motivace využívala zejména zvolených kooperativních metod (práce ve skupinách, řešení problému) a obsahu učiva (zajímavost tématu, možnost uplatnění vlastních znalostí získaných mimo školu, vlastního názoru a vlastní tvořivosti), byla pozitivní a podporovala aktivitu dětí. Hodnocení v průběhu vyučování vždy zdůraznilo i motivační aspekt. Organizační problémy často neumožnily výsledné hodnocení v závěru hodiny. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách byla někdy ve výchovných předmětech pod hranici přijatelného informačního minima, poměrně časté bylo hodnocení písemných projevů (testy apod.). Téma i charakter vyučování podporovaly, někde i přímo vyžadovaly vzájemné hodnocení žáků i vlastní sebereflexi jednotlivců; ne ve všech případech se tyto možnosti podařilo optimálně využít. Motivace a hodnocení jsou průměrné.

Ve sledovaném vyučování byla význačným rysem otevřená atmosféra a přívětivá, až přátelská vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky. Většina učitelů si získala přirozenou autoritu svou vlídností, vstřícností, pedagogickým taktem i svou odborností. Někdy však patrně ve snaze o bezprostřední komunikaci značně nadužívali hovorového i obecného jazyka, a to ovšem nepřispívalo ke kultivaci mluveného projevu dětí. Někteří žáci nezvládali své chování, nerespektovali dohodnutá pravidla, a tak negativně ovlivňovali průběh vyučování, zejména když se učitelé nezdařilo takový případ úspěšně zvládnout. Interakce a komunikace jsou průměrné.

Kvalita vyučování dějepisu, občanské výchovy a rodinné výchovy je průměrná.

Blok předmětů s přírodovědným zaměřením (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis, volitelné předměty praktické práce z přírodopisu, praktické práce z fyziky, praktické práce z chemie, seminář přírodovědných předmětů)

Časové dotace všech uvedených předmětů jsou v souladu s učebním plánem. Podle instrukcí předsedů předmětových komisí zpracovali učitelé tematické plány různé úrovně. Všechny

obsahují promyšlené rozvržení témat, v některých jsou plánovány laboratorní práce, projekty a exkurze, respektující i regionální hledisko. Část cvičení v přírodě a některé exkurze vyučující vhodně plánují pro školy v přírodě. Plánování má velmi dobrou úroveň.

Z osmi učitelů je šest odborně a pedagogicky způsobilých. Oba vyučující bez požadované kvalifikace jsou studenty pátého ročníku Přírodovědecké fakulty UK. Nově vybudované odborné pracovny jsou vybaveny vhodným žákovským nábytkem, rozvodem vody a zčásti i audiovizuální technikou, nepostrádají ani vhodnou tematickou motivační výzdobu. Pracovny fyziky a chemie i laboratoř mají rozvody plynu a elektrického proudu. Provoz se řídí pokyny uvedenými ve vyvěšených řádech. U pracovny přírodopisu je chovné zařízení, oddělené prosklenou stěnou. Ve škole je dostatek pomůcek, map, literatury, laboratorního skla a chemikálií na pozorování, demonstrační a žákovské pokusy. Výukové počítačové programy zatím škola nemá. Většina pomůcek je umístěna v kabinetech, menší část přímo v pracovnách. V pracovně pro výuku fyziky a chemie je hasicí přístroj. Personální a materiální podmínky jsou velmi dobré.

Příprava pedagogů na sledované vyučování, výběr a příprava pomůcek a stanovení cílů i metod vycházela ze specifických cílů zvoleného vzdělávacího programu. Ty byly ve výuce respektovány jak v oblastech cílů komunikativních, informativních a formativních, tak v oblasti metod. Menší část učitelů užívala běžné vyučovací metody, nejčastěji výklad spojený s diskusí a proložený plněním zadaných úkolů (vyhledávání v mapě, výpočty apod.). Časté byly písemné formy opakování, procvičování a ověřování učiva. Malá pedagogická zkušenost začínajících učitelů někdy negativně ovlivnila výběr a užití vyučovacích metod (např. dlouhé prověřování učiva, výklad bez aktivní účasti žáků). Ve výuce převažovalo aktivní pozorování, samostatné i řízené orientování v informacích. K tvorbě žákovských dovedností učitelé hojně využívali učebnice, atlasy a tabulky. Na samostatnou práci navázala diskuse ve skupinách o řešení zadaných problémů, společné formulování odpovědí, včetně podpůrných argumentů. Tyto metody byly efektivní zejména u témat, která souvisejí s globálními ekologickými problémy (např. zdroje energie, odpad, ozónová díra, skleníkový efekt, počasí). Závěry vycházející z omezených informací, daných rozsahem učiva v základní škole, učitelé vždy vhodně usměrnili. Žákovské referáty se zaměřovaly na zjišťování aktuálních nebo rozšiřujících informací k probíranému učivu. Na závěr shrnujících kapitol o životním prostředí (přírodopis v devátém ročníku) se konala v přírodovědných praktikách exkurze ve spalovně odpadu. Předcházelo jí důkladné seznámení s problematikou odpadu, jeho tříděním, využitím a zpracováním. V závěru exkurze diskutovali žáci i učitelé s odborným pracovníkem spalovny. Uzavřené téma bylo pak výchovně využito i v další vyučovací hodině. Takto organizovaná výuka vedla žáky k samostatnému objevování nových poznatků. Vůdčí role učitele při práci skupin ustupovala, účastníci se pouze radami a koordinací činnosti. Náročnost otázek a příkladů při opakování byla většinou přiměřená úrovni žáků. Logický sled učiva navazoval na předcházející znalosti. Zápisy do žákovských sešitů byly přiměřeně dlouhé, jejich úprava měla běžnou úroveň. Při výuce byl zřetelný individuální přístup k žákům. Organizace, metody a formy výuky jsou velmi dobré.

V úvodu sledovaných hodin vyučující motivovali žáky seznámením s cílem hodiny. Prostředkem průběžné motivace byly referáty, vhodné sekvence videa, řešení problémů, skupinová práce a průběžné ověřování pochopení učiva a hodnocení dosahovaných výsledků. Z časových důvodů se někdy nekonalo závěrečné zhodnocení nebo se protáhlo až do přestávk. Namátkově kontrolovaná klasifikace je přiměřená, rovněž četnost známek u všech žáků za první pololetí. Ve sledovaných hodinách žáci prokazovali velmi dobré vědomosti. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Výuka probíhala vždy v příjemné atmosféře. Pěkné, korektní vztahy byly zřejmé ze způsobu

vzájemné komunikace. Při aplikaci kooperativní techniky učení byl vytvořen prostor pro osobnostní a sociální rozvoj žáků. Žáci měli hodně příležitostí k rozvíjení svých komunikativních dovedností. Interakce a komunikace mají velmi dobrou úroveň.

Kvalita vzdělávání v předmětech uvedeného bloku je velmi dobrá.

Praktické činnosti

Předmět se vyučuje pouze v šestém a sedmém ročníku, to však není v souladu se zvoleným vzdělávacím programem, který ho zařazuje do všech ročníků. Minimální předepsaný počet hodin je však naplněn. Výběr zařazených tematických celků souvisí s materiálně-technickými a personálními podmínkami školy a postihuje téměř všechna osnovami uváděná témata: práce s počítačem, pěstitelství, práce s technickými materiály, elektrotechnika kolem nás, příprava pokrmů a provoz a údržba domácnosti. Tím je dán předpoklad ke kvalitnímu plnění specifického cíle předmětu, což je osvojení různých praktických dovedností, praktických postupů a technik, rozvoj specifické tvořivé schopnosti, probouzení zájmu o různé profese. Tematické plány se orientují k uživatelskému zaměření ve výpočetní technice a k získání vědomostí a dovedností v dílně, při pěstitelství a práci v domácnosti. Úroveň těchto plánů, zápisy v třídních knihách i sledované vyučování potvrdily dobrou práci předmětové komise i přípravu většiny vyučujících. Nebyly zjištěny odchylky od osnov ani tematická duplicita. Na výuku předmětu v osmém a devátém ročníku vhodně navazují volitelné předměty technické činnosti a vedení domácnosti. Plánování je ještě vyhovující.

Z šesti učitelů je jeden odborně a pedagogicky způsobilý, ostatní mají pedagogickou způsobilost. Prostorovým zázemím jsou specializované učebny - prostorná učebna informační technologie, učebna speciální pedagogiky, školní dílna, cvičná kuchyňka s jídelnou, pracovní přírodopisu, skleník a školní areál s nářadovnou. Zjištěným nedostatkem byl málo kvalitní materiál ve školní dílně a malá vybavenost skleníku. V pracovních učebnách informační technologie je šestnáct nepropojených stanic s operačními systémy WINDOWS 95, Microsoft Office 95 a výukovými programy a černobílá tiskárna. Ze softwarového vybavení se žáci seznamují se základy programů AmiPro, Word a Excel. Učebna zatím není připojena k internetu. Předmět se vyučuje ve skupinách s přiměřeným počtem žáků. Personální podmínky jsou průměrné, materiální velmi dobré.

Sledovaná výuka tematického celku práce s počítačem byla velmi rozdílná. Při kvalitní výuce žáci opakovali teoretické znalosti či získávali nové poznatky a následně je prakticky aplikovali při individuální nebo při skupinové práci. Pracovní tempo odpovídalo zásadě věkové přiměřenosti. Pedagog používal zpětný projektor a zařízení PROXIMA k lepší orientaci dětí při práci. Při praktickém procvičování žáky individuálně kontroval a trpělivě s každým z nich pracoval. Část výuky nebyla však dostatečně promyšlená, neměla mnohdy ujasněný další postup. Malá efektivita byla důsledkem neúčelného řízení i nedostatečného prostoru pro samostatné a aktivní učení.

Vyučující ostatních celků zaměřili vyučování na tvorbu praktických dovedností podložených teoretickými znalostmi, převážně získanými v dalších předmětech (přírodopis, fyzika a rodinná výchova). Sledovaná výuka byla založena na skupinové či samostatné práci žáků pod přímým vedením učitelů. Využití dostačujících vhodných pomůcek bylo v souladu s bezpečnostními pravidly. Organizace vyučování má průměrnou úroveň.

Většina hodin probíhala v příjemné atmosféře. Vyučující žáky dobře motivovali správným vysvětlením i výběrem zajímavých činností, vstřícně reagovali na situace, při nichž děti nestačily zvládat plnění požadovaných úkolů, pozitivním hodnocením podporovali nácvik získávaných dovedností. V závěrečném hodnocení spojovaném i s klasifikací ocenili učitelé

v souladu s výchovným významem předmětu hlavně aktivitu a snahu žáků. V části výuky však motivace, hodnocení i závěrečné shrnutí zcela chyběly. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré.

Komunikace mezi vyučujícími a žáky i vzájemná komunikace žáků v pracovních skupinách byla velmi dobrá.

Výuka praktických činností má vzhledem k výraznému nedostatku v plánování průměrnou úroveň.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech má celkově, i přes uvedené nedostatky velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Dlouhodobý koncepční materiál Jak dál – dlouhodobé cíle (s výhledem do roku 2006) deklaruje postupnou tvorbu školního kurikulárního dokumentu v návaznosti na předpokládaný rámcový vzdělávací program, na jehož tvorbě a pilotáži se škola aktivně podílí. Na podrobný roční plán navazují aktuální podrobné plány měsíční a týdenní, které zahrnují všechny oblasti života školy, včetně její činnosti jako komunitního centra. Mají motivační grafickou úpravu i textové zpracování, velmi dobrou informační hodnotu, jejich celková úroveň je vynikající. Plánování výuky v dimenzi školního roku je v kompetenci metodických orgánů nebo jednotlivých učitelů. Hodnotící popis plánování výuky jednotlivých předmětů v oddílu inspekční správy věnovanému vzdělávání poukazuje na některé závažnější nedostatky, které negativně ovlivňují úroveň vzdělávání.

Nabídka volitelných předmětů je přiměřená možnostem školy. Specifickým vzdělávacím potřebám dětí je určen program pro integrované žáky ve specializovaných skupinách, na němž se podílí i školní psycholog a speciální pedagog. Možnosti prohloubit a upevnit své znalosti mají i žáci aspirující na středoškolské maturitní studium. Na principu hospodářské činnosti působí ve škole Centrum volného času Arcus, kde si přibližně 700 dětí volí z nabídky okolo 60 kroužků, několik z nich je bezplatných. Kromě škol v přírodě a lyžařských výcvikových zájezdů škola celoročně organizuje četné mimoškolní aktivity, včetně zahraničních kontaktů, a komunitní program pro širší veřejnost.

Plánování je koncepční a promyšlené, i přes uvedené nedostatky má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Ředitel školy byl jmenován do funkce v roce 1992 a potvrzen v roce 1998. Organizační chod školy se řídí Provozním řádem, který je velmi kvalitně rozpracovaný do dalších precizujících dokumentů (Klasifikační řád, Pracovní náplně, Kolektivní smlouva, Principy hodnocení nadtarifními složkami platu). Zástupce ředitele zodpovídá za organizaci výuky. Vedení školy usiluje o vytvoření pracovních týmů, které participují na řízení. Širší vedení školy jednou týdně upřesňuje naplánované akce a řeší aktuální problémy. Tvoří je ředitel, zástupce ředitele, výchovná poradkyně, vedoucí Centra volného času ARCUS, vedoucí školní družiny, ekonomka, vedoucí školní jídelny a školník. Školní řád je součástí žákovské knížky, rodiče i žáci jsou s ním prokazatelně seznámeni.

Ze záznamů jednání pedagogické rady, ze zápisů předmětových komisí a metodických sdružení vyplývá, že se tyto poradní orgány ředitele zabývají převážně plánováním, v němž však byly shledány výraznější nedostatky popsané v jiné části inspekční zprávy. Dále se zabývají organizací výuky a hodnocením žáků. Z předložených materiálů ani ze sledovaného vyučování není zřetelná jejich autoevaluační role.

Informační systém je propracovaný a funkční, informace směřují k rodičům rychle i účinně (v nižších ročnících 1. stupně při předávání dětí, na třídních schůzkách a prostřednictvím nástěnek). Na začátku školního roku vydává škola pro žáky a jejich rodiče esteticky velmi zdařile vypracované informační listy Fakultní základní škola. Vnitřní informační systém je založen na úzké součinnosti vedení a na neustálých kontaktech s učiteli. Důležité informace se předávají písemně standardním způsobem. Oboustrannou komunikaci mezi vedením a žáky zprostředkuje žakovský parlament tvořený zástupci tříd. Šest pracovních skupin parlamentu se podílí na řešení různých úkolů a problémů (např. problémy studijní, problémy jídelny, redakční rada). Neformálním informačním médiem prezentujícím školu je časopis Školní noviny, jehož redakční radu tvoří učitelé, a žakovský časopis Ucho. Velmi kvalitně zpracovanou webovou stránku školy pravidelně aktualizuje zástupce ředitele. Ředitel školy sděluje informace v souladu se zákonem o svobodném přístupu k informacím. Dostatek informací poskytuje poslední také výroční zpráva vypracována v souladu s platnou legislativou. Avšak v ní uvedené konstatování, že výchovně-vzdělávací proces byl ve všech předmětech a podle stanovených tematických plánů splněn (ve školním roce 2000/2001), není podle prokazatelných zjištění obsažených v této inspekční zprávě v souladu se skutečností.

Kontrolovaná povinná dokumentace je vedena dle platné legislativy. Se zjištěnými nedostatky (např. obecné zápisy v třídních knihách, přepisování známek v katalogových listech, značení tříd, katalogové listy vedené na kopiích, evidence katalogových listů odcházejících žáků) seznámila inspekce vedení školy.

V organizaci výuky byly zjištěny dílčí nedostatky v rozvrhu: ve třech třídách překračuje počet hodin v jednom sledu závazný limit, v jednom ročníku je překročena týdenní dotace povinných předmětů o 1 hodinu. Uspořádání rozvrhu nerespektuje důsledně psychohygienické hledisko (např. dvě hodiny matematiky nebo českého jazyka v jednom dni).

Volnočasové aktivity nabízí dětem Centrum volného času Arcus. Dítě si může vybrat z nabídky více než 50 kroužků hudebního, jazykového, počítačového, sportovního nebo výtvarného charakteru. V nabídce jsou též letní a zimní tábory, víkendové akce. Občanské sdružení Arcus zřídilo Otevřený dětský klub Arcus, kde se děti mohou každý všední den účastnit programu. Klub nabízí besedy, charitativní akce, sportovní turnaje, vycházky, spolupráci s dětmi ve SRN.

Organizování je založeno na týmovém stylu řízení, odpovídá potřebám školy. Pozitiva převažují v oblasti informačního systému. Dílčí nedostatky jsou ve vedení povinné dokumentace a v sestavení rozvrhu hodin. Organizování má i přes konstatované nedostatky velmi dobrou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení školy preferuje demokratický styl řízení s manažerským přístupem. Cílevědomě formuje pedagogický sbor k identifikaci s filosofií a koncepčními cíli školy. Motivuje je osobním příkladem, pěstováním sounáležitosti se školou, s jejím programem a otevřeností vůči novým trendům ve vzdělávání. Snaží se o vytvoření příznivého pracovního klimatu a dobrých pracovních podmínek pro všechny zaměstnance. Vede je k osobní odpovědnosti, iniciativě a tvořivosti.

Přikládá velký význam dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků. Podporuje veškeré

vzdělávání, které má vazbu na hlavní činnost školy. Spoluorganizuje a vytváří podmínky pro organizaci řady seminářů. V posledních letech věnuje zvýšenou pozornost kurzům kritického myšlení, seminářům globální a enviromentální výchovy, protidrogové prevence, speciální pedagogiky a dramatické výchovy. Pozornost věnuje také vzdělávání učitelů bez odborné nebo pedagogické způsobilosti. Umožňuje jim získání kvalifikace studiem na vysoké škole. I ostatní učitelé mají možnost doplňujícího nebo rozšiřujícího studia. Začínajícím pedagogům pomáhá v jejich práci uvádějící učitel.

Pozitivní motivací pro učitele je spolupráce s fakultami, které vychovávají budoucí pedagogy, se zahraničními školami v Dolním Sasku a v Bavorsku, medializace práce školy a podpora jejich lektorských a publikačních aktivit. Ředitel školy má vypracovanou účinnou soustavu kritérií pro přiznání nenárokových složek platu, která je všem zaměstnancům známá a v praxi uplatňovaná.

Vedení a motivování pracovníků je příkladné.

Kontrolní mechanismy

Prosazovaná otevřenost a týmová spolupráce ve škole jsou současně i jistým nástrojem kontroly, a to jak veřejné, tak realizované vedením školy. Výchovně-vzdělávací práci kontrolují ředitel školy a jeho zástupce. Oblast kontroly obsahují také měsíční a týdenní plány. Z kontrolní činnosti se pořizuje přehledná podpůrná dokumentace. Přestože záznamy o provedených hospitacích ředitele nebo jeho zástupce jsou v třídních knihách pouze sporadické, mají oba na základě četných, byť různorodých kontaktů velmi dobrý přehled o schopnostech a o výsledcích práce všech členů pedagogického sboru. Vyučování sledované spolu s inspekcí hodnotili věcně.

Pozornost vedení školy se v pedagogické oblasti soustřeďuje především na progresivní metody a formy vyučování, na motivaci a komunikaci a na celkové milieu školy. Stranou pozornosti i kontroly zůstává obsah učiva a plánování výuky, kde se kontrolní mechanismy uplatnily nedůsledně a povrchně. V některých případech selhala i funkce metodických orgánů a došlo i k porušení obecně závazných právních předpisů. Prozatím není vytvořen propracovaný systém evaluace, který by více podpořil systematické plánování, koordinaci mezipředmětových vztahů, efektivní využívání vyučovací doby.

Škola provádí vnitřní evaluaci zadáváním kontrolních prací v jednotlivých předmětech, které na své úrovni vyhodnocují metodické orgány. Pro srovnání kvality školy na celostátní úrovni využívá škola již řadu let testů Kalibro. Jejich souhrnné výsledky s vysvětlujícím komentářem uvádí výroční zpráva.

V účinnosti kontrolních mechanismů jsou pozitiva i negativa v rovnováze.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolním obdobím byl stanoven kalendářní rok 2001.

Hodnocení efektivnosti čerpání NIV

Závazný ukazatel čerpání neinvestičních výdajů byl základní školou za sledované období dodržen. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly použity na platy, ostatní platby za provedenou práci, odvody, ostatní přímé neinvestiční výdaje a činily 59 % nákladů celé organizace. Část neinvestičních výdajů určená na platy, ostatní platby za provedenou práci a odvody tvořila z celkového objemu státního rozpočtu 94,5 %. Zbýlých 5,5 % (položka 4115) bylo rozpočtem určeno na krytí ostatních neinvestiční výdajů přímých. Čerpání jednotlivých položek probíhalo během roku plynule, nedočerpaná část prostředků na odvody (1,5 %) byla použita na krytí ostatních přímých neinvestičních nákladů. Fond odměn byl do hospodaření organizace zapojen ve výši 1,2 % prostředků na platy v posledním čtvrtletí 2001. Závazné ukazatele rozpočtu neinvestičních výdajů stanové poslední úpravou k 29. listopadu 2001 byly školou dodrženy a dotace ze státního rozpočtu byla beze zbytku vyčerpána.

Hospodaření celého subjektu bylo ukončeno kladným hospodářským výsledkem, na kterém se podílel především výsledek hospodaření v doplňkové činnosti. Výše této částky byla organizací navržena do rezervního fondu.

Hodnocení efektivnosti čerpání mzdových prostředků

Závazné ukazatele mzdové regulace, limit počtu zaměstnanců, limit prostředků na platy, limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci, byly školou dodrženy. Nenárokové složky platů byly čerpány podle zjištění ze statistického výkazu Škol MŠMT ČR P 1-04 v doporučeného poměru osobní příplatky 80 %, odměny 20 %. Kritéria pro jejich stanovení byla vedením školy podrobně rozpracována v základních dokumentech školy, byla také součástí Kolektivní smlouvy na sledované období (zvyšování kvalifikace, dlouhodobě velmi dobré pracovní výsledky, metodická činnost, náročnost práce, ztížené pracovní podmínky, práce s žáky nad rámec pracovních povinností, zájmová činnost, zavádění nových forem práce). Osobní příplatky byly stanoveny na dobu neurčitou. Přidělení, změna nebo odebrání osobního příplatku bylo prováděno písemnou formou. Platové výměry byly vypracovány v souladu s platnými předpisy, všechny pravidelně se opakující složky v nich byly zakotveny. Personální dokumentace zaměstnanců obsahovala pracovní smlouvy, dodatky v souladu se změnou Zákoníku práce, platové výměry, osobní dotazníky, průběh zaměstnání, trestní rejstříky, vstupní nebo preventivní prohlídky a doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání. Pracovní náplně byly součástí základních dokumentů školy. Personální dokumentace nebyla chronologicky řazena a číslována. Komplexní kontrolou výše tarifních platů pedagogických zaměstnanců nebyly zjištěny nedostatky. Finanční prostředky určené na ostatní platby konané mimo pracovní poměr byly čerpány na zabezpečení civilní služby (18 %), dohody o vykonání práce (42 %) a dohody o pracovní činnosti (40 %). Tvorba fondu kulturních a sociálních potřeb byla v souladu s platnou vyhláškou.

Hodnocení efektivnosti čerpání ONIV

Ostatní neinvestiční výdaje tvořily 31,4 % rozpočtovaných státních prostředků a byly základní školou ve sledovaném období čerpány na odvody a na ostatní neinvestiční výdaje přímé. ONIV přímé náklady (položka 4115) byly čerpány na účelové vybavení nových kapacit - laboratoře chemie (kahany), multifunkční učebny (mixážní pult, přehrávače, videomagnetofony, magnetofon), učebny dramatické výchovy (jevištní technologie) a učebny výtvarné výchovy a dále pak na další učební pomůcky školy. Na učebnice, školní potřeby, materiál, nákup videokazet a metodik byla použito 18,7 % z položky 4115. Dalšími náklady byl nákup osobních ochranných pracovních pomůcek, cestovné, další vzdělávání pedagogických zaměstnanců a drogová prevence. Materiálové náklady byly během sledovaného období překročeny o 7,27 %. Toto překročení bylo vyrovnáno úsporou prostředků na odvody. Závazný ukazatel ostatní neinvestiční výdaje byl školou beze zbytku vyčerpán.

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Základní škole byly přiděleny účelové prostředky na další vzdělávání ředitelů škol, učitelů jazyků a ostatních pedagogických zaměstnanců, které byly vyčerpány na další vzdělávání ředitele organizace. Součástí rozpočtovaných ostatních neinvestičních výdajů byly také finanční prostředky na dovybavení nových kapacit školy, které se na daný účel vyčerpaly. Účelové prostředky byly v rámci hospodaření se státní dotací organizací řádně zúčtovány.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky nebyly na účet školy ve sledovaném období převedeny. Investiční akce, která probíhala v minulém roce a její dokončení bylo v souladu s plánem ukončeno 21. června 2001, byla hrazena a účetně sledována zřizovatelem MČ Praha 4. Základní škola zapojila do této akce prostředky fondu rozvoje investičního majetku. Dostavbou a přestavbou objektu základní školy vzniklo 6 nových učeben, 5 specializovaných laboratoří a dílen, 3 atria a zázemí.

Hodnocení kvality výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření byla součástí poslední výroční zprávy školy za školní rok 2000/2001. Byla projednána Radou školy dne 14. září 2001. Její vypovídací schopnost byla v souladu s platnými zákony a účetní evidencí školy.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

Prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly ve sledovaném období kalendářního roku 2001 použity efektivně v souladu s účelem jejich poskytnutí a učebním dokumentům.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Školní družina

Školní družina (ŠD) má 6 oddělení pro žáky 1. - 4. ročníku. Počet zapsaných žáků nepřevyšuje stanovenou kapacitu. Režim ŠD je součástí vnitřního řádu školy. Povinná dokumentace je vedena v souladu s platnou legislativou na předepsaných nosičích, z dokumentace je zřejmá bohatá škála realizovaných mimoškolních aktivit. Všechny vychovatelky kromě jedné splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, všechny mají určenu pracovní náplň. Provozu

ŠD slouží dvě samostatné místnosti, účelově vybavené. Ostatní oddělení se nacházejí v učebnách I. stupně, které jsou pro činnost ŠD vhodně upraveny a vybaveny, ale celkově nejsou prostorové podmínky ŠD optimální.

Týdenní program vyváženě zahrnuje všechny činnosti stanovené vyhláškou pro ŠD. Odpovídá potřebám dětí mladšího školního věku. Spontánní i řízené pohybové aktivity v učebnách i na hřišti doplňovaly výtvarné činnosti, společenské hry, soutěže a poslech četby. Děti byly při nich uvolněné a bylo patrné jejich zaujetí. Vychovatelky přistupovaly k dětem profesionálně a respektovaly jejich osobnost. Dbaly na dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel, zajišťovaly pitný režim.

Činnost školní družiny je v souladu s jejím posláním. Prostorové podmínky nejsou optimální, ale v zásadě negativně neovlivňují celkově velmi dobrou úroveň školní družiny.

Školní jídelna

Kontrolovaným obdobím byl stanoven leden až březen 2002.

Hodnocení podmínek a organizace stravování

Součástí základní školy je školní jídelna, která je umístěna v suterénu objektu. Kapacita této součásti je podle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení 500 jídel. Počet přihlášených strávníků ve výkaze o školním stravování k 16. říjnu 2001 činil celkem 415, z toho v hlavní činnosti 397. Stravování je zajištěno na základě „Smlouvy o poskytování obědů ve školní jídelně“, mezi školou a zákonným zástupcem žáka. V této smlouvě jsou rozpracovány veškeré informace týkající se stravování, povinností a práv strávníků a dodavatele - základní školy. V doplňkové činnosti stravuje jídelna denně strávníky předškolního věku ze Sdružení dětí, mládeže a přátel tance (DAG), Vysoké školy Beruška a cizí dospělé strávníky. Dalším předmětem doplňkové činnosti jídelny je zajišťování svačin pro žáky a zaměstnance školy a stravování při akcích pořádaných ve spolupráci se školou nebo při seminářích (Člověk v tísní, ARTAM taneční společnost). Veškerá doplňková činnost je účetně oddělena. Jídelna byla před pěti lety nově vybudována v suterénu školy a z původních prostor v přízemí byly vytvořeny třídy pro I. stupeň. Vybavení kuchyňskou technologií je částečně nové (konvektomat), částečně repasované (kuchyňský robot RE, elektrická cukrářská pec). Kuchyň je dále vybavena pojízdným elektrickým kuchyňským robotem, plynovým sporákem a stoličkou, elektrickou a plynovou pánví a dvěma kotli. Součástí bílé umývárny je velkokapacitní myčka nádobí, výdejní linka je vybavena elektrickými výdejními vozíky, které dobře uchovávají teplotu pokrmů. Jídelna v hlavní činnosti nabízí 3krát týdně výběr ze dvou druhů hlavních jídel. Strávníci mají možnost si objednat již týden dopředu (do čtvrtka) druhé jídlo prostřednictvím identifikační karty v objednávkovém systému jídelny školy. Po dohodě s rodiči připravuje jídelna jednu diabetickou dietu. Odhlášky se provádějí denně do 8 hod. v kanceláři vedoucí jídelny nebo prostřednictvím výše zmíněného systému. Úhrada obědů je umožněna sporožirem nebo bezhotovostní platbou na účet školy. Obědy se vydávají podle provozního řádu od 11:15. – 11:45 pro cizí strávníky, od 11:45 do 14:00 pro strávníky školy. V době inspekce nebyl čas výdeje určený pro doplňkovou činnost cizími strávníky dodržován. Personální obsazení jídelny je na dostatečné úrovni, v době inspekce však dlouhodobě chyběla vedoucí kuchařka. Informace o dozorech pedagogických zaměstnanců byly v jídelně vyvěšeny. Dozory byly v průběhu inspekce dodržovány. Pitný režim je jídelnou zajištěn v době výdeje stravy. Žáci i zaměstnanci mohou během dopoledne využívat služeb doplňkového prodeje v přízemí školy.

Hodnocení finančních, výživových a spotřebních ukazatelů

Vedoucí školní jídelny připravuje jídelní lístky vždy měsíc dopředu. Jídelní lístek je vyvěšen spolu s informacemi o stravování u hlavního vchodu budovy a v jídelně školy. Během měsíce se v nabídce hlavní jídla neopakují, součástí oběda je jeden druh polévky, 3krát týdně výběr ze dvou druhů hlavních jídel, nápoj a mléko. Ovoce je zařazováno jednou týdně, zelenina je součástí polévek, hlavních jídel na výběr, zeleninových salátů a příloh. Mléčné výrobky jsou v nabídce již méně často (jednou za měsíc). Moučník byl nabízen od začátku kalendářního roku celkem třikrát. Jídla podávaná v průběhu komplexní inspekce byla chutná, esteticky upravená a splňovala požadavky kladené na školní stravování. Pouze v případě vařeného hovězího masa (rajská omáčka, těstovina), byla jeho konzistence tužší. Účetnictví školní jídelny je zpracováno na počítači programem BARDA. Finanční normativy na nákup potravin jsou stanoveny uprostřed rozmezí stanoveného vyhláškou o školním stravování. Čerpání finanční normy je vedením ŠJ sledováno, k 31. prosinci 2001 činil zůstatek 30 % průměrného denního limitu na nákup potravin. Spotřební ukazatele jsou plněny, při přípravě pokrmů se jídelna řídí recepturami pro školní stravování. Závazné technologické postupy jsou jídelnou dodržovány. Plnění výživových ukazatelů zpracované pomocí spotřebních košů bylo splněno v komoditách maso, mléko, tuky, cukry, brambory. Komodita ryb je plněna ve sledovaném období průměrně na 82 %, luštěniny na 65 %, nesplněny zůstávají dlouhodobě komodity ovoce (66,4 %), zelenina (57,8 %) a mléčné výrobky (49,6 %). Teplota vydávaných pokrmů odpovídala v době inspekce požadavkům hygienických vyhlášek.

Jídelna základní školy se při přípravě pokrmů řídí platnou vyhláškou. Při sestavování jídelních lístků používá receptury pro školní stravování. Finanční a spotřební ukazatele jsou plněny. Výživové dávky jsou plněny v komoditách maso, mléko, tuky, cukry, brambory, na 80 % ryby, na 65 % luštěniny. Ve sledovaném období nebyly splněny komodity ovoce, zelenina a mléčné výrobky. Dodržování hygienických podmínek daných platnými vyhláškami je sledováno orgánem hygienického dozoru.

Výchovné poradenství

Podrobný roční plán zahrnuje především oblast volby další vzdělávací cesty s vymezením úkolů a termínů plnění pro jednotlivé měsíce. Výchovná poradkyně vystudovala speciální pedagogiku a v současnosti si doplňuje předepsané vzdělání pro výchovné poradenství. Pracovní náplň, stanovená ředitelem školy vymezuje její kompetence k jednotlivým okruhům činnosti - péče o žáky se zdravotními, výchovnými i vzdělávacími problémy, spolupráce s odborem sociální péče, pedagogicko-psychologickou poradnou. Dále spolupracuje s třídními učiteli, rodiči, školní psycholožkou, na 1. stupni se speciální pedagožkou, která se věnuje těmto žákům především v hodinách českého jazyka. Pro 106 žáků se specifickými poruchami učení, kteří jsou evidováni, jsou vypracovány individuální plány, na jejichž vypracování se podílí výchovná poradkyně, třídní učitel, případně učitel českého a cizího jazyka. S jeho zněním je zákonný zástupce žáka seznámen, stejně jako všichni učitelé. Zvýšená péče věnovaná těmto žákům byla v běžných třídách zřejmá. V systému hodnocení a klasifikace u těchto žáků jsou rezervy, zejména z ústního projevu a ojedinele v hodnocení pravopisných jevů. Výchovná poradkyně má vyhrazeny konzultační hodiny, pro práci jí slouží samostatná místnost.

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň.

Tematická inspekce - Adaptační potíže žáků prvního ročníku základní školy.

Souběžně s komplexní inspekcí byla provedena tematická inspekce. Výsledná zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách v České republice, budou zveřejněna ve Zprávě České školní inspekce o školním roce 2001/2002.

Tematická inspekce - Ochrana člověka za mimořádných situací

Ředitel školy zařadil problematiku do vzdělávacího programu školy. Z rozhovoru s pracovníky školy a z analýz dokumentace školy vyplynulo, že pokyn MŠMT ČR čj. 34 776/98-22 je součástí plánování výuky rodinné a občanské výchovy a je realizován v těchto předmětech v 6. - 9. ročníku. Všem pedagogům je dostupná příručka MŠMT Ochrana člověka za mimořádných situací a další studijní materiály vydané Ministerstvem vnitra - generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru ČR. Videokazeta se sledovanou tematikou vhodně doplňuje tištěné materiály. Pedagogové školy se zúčastnili školení Činnost při mimořádných událostech, které zahrnuje otázky teroristického ohrožení školy, chemické havárie (film) a první pomoci. Hlubší spolupráce školy s Hasičským záchranným sborem nebyla navázána. K ověřování teoretických znalostí slouží pravidelné nácviky evakuace. Z dotazníků vyplynula průměrná orientace žáků v dané oblasti.

Sledovaná oblast má vynikající úroveň.

Vnímání školy rodiči

Součástí inspekce bylo zjišťování, jak rodiče vnímají a hodnotí jednotlivé oblasti a podmínky výchovné a vzdělávací práce ve škole prostřednictvím dotazníků. Bylo rozdáno 101 dotazníkových listů v 5. a 8. ročníku. K vyhodnocení rodiče odevzdali 50 dotazníkových listů, což je 49,5% dotázaných. Z nabídnutého hodnocení rodiče využili celou hodnotící škálu. Hodnocení oblasti je srovnáním očekávané kvality se skutečností, nikoli srovnáním s jinou školou či standardu. Údaj v procentech v jednotlivých oblastech (míra spokojenosti rodičů) je signálem, kde může škola zvýšit svoje úsilí.

Jednotlivé ukazatele získaly ve vnímání školy rodiči následující pořadí:

Hodnocená oblast	Zcela či spíše spokojen v %
1. Další aktivity školy	96%
2. Další nabídka vzdělávacího programu	90%
3. Psychohygienické podmínky školy	90%
4. Materiálně technické podmínky školy	90%
5. Informační služby	86%
6. Sociální vztahy	84%
7. Hodnocení žáka	82%
8. Vzdělávací program	78%
9. Hodnocení úrovně vzdělávání	78%
10. Výchovné poradenství	70%
11. Výsledky učení	58%

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení čj. 649/99/ZŠ ze dne 17. března 1999

- Zřizovací listina vydaná dle usnesení Zastupitelstva Městské části Praha 4 ze dne 4. prosince 2001
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000-2001
- Třídní knihy, třídní výkazy
- Katalogové listy žáků
- Vybrané žákovské knížky, sešity, písemnosti a produkty žáků,
- Dokumentace žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a poruchami chování
- Záznamy z jednání pedagogické rady
- Dokumentace metodických sdružení a předmětových komisí, tematické plány učitelů
- Evidence kontrol a stížností
- Personální dokumentace pedagogických pracovníků
- Organizační řád, vnitřní řády, režim školní družiny, pracovní náplně pedagogických pracovníků
- Hospitační záznamy vedení školy u jednotlivých učitelů, závěry z kontrol a hospitací
- Dlouhodobá koncepce a roční plán rozvoje školy
- Měsíční a týdenní plány
- Povinná a další fakultativní dokumentace školní družiny
- Dokumentace výchovného poradenství
- Školní časopis
- Závazné ukazatele rozpočtu po II. rozpočtovém řízení na rok 2001 ze dne 29. listopadu 2001 SKU 2/201/2001
- Provozní řád základní školy platný pro 2001
- Směrnice oběhu účetních dokladů s platností od 1.ledna 2002
- Směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků
- Práva a povinnosti zaměstnanců ZŠ Tábořská, pracovní náplně a pracovní řád ze dne 22. května 2001 čj. 43/Be/01
- Finanční vypořádání za rok 2001 ze dne 25. ledna 2002 čj. 04/2002
- Statistický výkaz Škol (MŠMT ČR) P 1-04 za 1. – 4. čtvrtletí 2001 ze dne 11. ledna 2002
- Statistický výkaz o školním stravování V 17-01 k 16. říjnu 2001
- Výkaz zisku a ztráty Uč OUP 4-02 za rok 2001
- Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 k 30. září 2001
- Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců školy, mzdová inventura za březen 2002
- Výdejky, jídelní lístky, spotřební koše za období leden – březen 2002, smlouva o poskytování obědů ve školní jídelně, kalkulace nákladů v doplňkové činnosti z 4. září 2001
- Inspekční záznam orgánu hygienického dozoru ze 7. března 2002
- Doklad č. 2232 ze dne 12. června 2001, doklad č. 1149 ze dne 19. října 2001, doklad č. 1137 z 3. října 2001 – účtu 518 97 (Integrace)
- Výroční zpráva o hospodaření školy za školní rok 2000/2001
- Jmenování do funkce ředitele ZŠ s účinností od 1. února 1992 čj. KŘ 95/92

- Jmenování do funkce ředitele ZŠ s účinností od 1. srpna 1998 ze dne 27. července 1998 ŠÚ Praha 8
- Kolektivní smlouva ze dne 15. února 2002

ZÁVĚR

Komplexní inspekce sledovala vzdělávání v předmětech, jmenovitě uvedených v příslušné kapitole, výchovné poradenství a činnost součástí školy. Ve vztahu ke sledovanému vzdělávání posuzovala podmínky výuky. Součástí inspekce byla kontrola efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům ve školním roce 2001/2002.

Škola plní svůj vzdělávací program s některými dílčími nedostatky. Dlouhodobým koncepčním záměrem je postupné vytvoření školního kurikulárního dokumentu vycházejícího ze vznikajícího rámcového vzdělávacího programu. Součást školního kurikula prakticky realizovaná již nyní tvoří komunitní škola jako instituce otevřená dětem i veřejnosti, centrum pro vzdělávání i využívání volného času. Několikerá rekonstrukce objektu k tomu vytvořila příznivé prostorové podmínky.

Úroveň vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově velmi dobrá. Mezi výrazná pozitiva patří především prosazování inovativních metod a forem práce, které podporují dětskou aktivitu a kreativitu. Péče věnovaná vyučovacím metodám poněkud zastínila zřetelné plánování i obsahu vyučování, kde se projeví i některé výraznější nedostatky.

Zmíněné metody výuky též podporují, respektive přímo vyžadují otevřenou, vstřícnou a kooperativní komunikaci žáků a učitelů, neodlučitelně spojenou s permanentní pozitivní motivací. Jejich úroveň je celkově velmi dobrá.

Vedení školy cílevědomě formuje učitelský sbor k identifikaci s filosofií a koncepčními cíli školy. Usiluje vytvořit stabilní a kvalitní pedagogický tým, který se trvale vzdělává. Personální podmínky jsou celkově velmi dobré.

Prostorové podmínky školy jsou po několika výrazných úpravách nadprůměrné. Pomůcky a používané učebnice má škola většinou v potřebném množství, jsou však již zčásti opotřebované a potřebují doplnit a obměnit. Žáci prozatím nemají možnost pracovat s internetem. Materiální podmínky jsou celkově velmi dobré.

Podmínky vzdělávání jsou celkově velmi dobré. Velmi kvalitní je dlouhodobé a střednědobé plánování činnosti školy, dílčí problémy existují v plánování výuky jednotlivých předmětů na úrovni metodických orgánů a jednotlivých učitelů, v promyšlené realizaci transverzálních vztahů. Organizační systém plní svou funkci informační a koordinační. Manažersky styl podporuje participaci pracovníků na řízení školy, usiluje o vytváření optimálních pracovních podmínek, podporuje další vzdělávání. Kontrolní mechanismy však

nesplnily v plném rozsahu svůj účel a cíl.

Výchovné poradenství má velmi dobrou úroveň.

Činnost školní družiny je v souladu s jejím posláním, převažují pozitiva.

Školní jídelna se řídí platnými předpisy pro školní stravování. Při sestavování jídelních lístků používá receptury pro školní stravování. Finanční a spotřební ukazatele jsou plněny. Dodržování hygienických podmínek daných platnými vyhláškami sleduje orgán hygienického dozoru.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu byly v kontrolovaném období vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům čerpány efektivně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jiří Vagenknecht	J. Vagenknecht v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Křest'anová	J. Křest'anová v. r.
	RNDr. Jitka Loubová	J. Loubová v. r.
	Mgr. Jana Pocová	J. Pocová v. r.
	Mgr. Boris Tvarůžek	B. Tvarůžek v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Jitka Koutová	

V Praze dne 29. dubna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. května 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Ing. Vít Beran

V. Beran v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Magistrát hl. m. Prahy, odbor školství	2002-05-21	010 504/02-2700
Zřizovatel: MČ Praha 4	2002-05-21	010 505/02-2700
Rada školy	2002-05-21	010 506/02-2700

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2002-05-20	380/02	Připomínky byly podány.